Відокремлений структурний підрозділ «Березівське вище професійне училище Національного університету «Одеська політехніка»

Циклова комісія гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-виробничої
роботи
_____ Лариса ЯНЧЕНКО
29.08.2024 року

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»

напрям підготовки_18 Виробництво та технології

спеціальність 181 Харчові технології

відділення Громадське харчування

2024 рік

Навчальна програма з предмету «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ» для здобувачів освіти за напрямом підготовки 18 Виробництво та технології, спеціальністю 181 Харчові технології.

Розробники:

ГОНЧАРЕНКО Олена – голова циклової комісії гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, викладач вищої категорії, викладач української мови та літератури.

ВІРИЧ В'ячеслав – викладач

ГЕТМІЧЕНКО Алла - викладач вищої категорії

Робоча програма розглянута на засіданні циклової комісії гуманітарних та соціально-економічних дисциплін та рекомендована до використання

Протокол № 1 від 29.08.2024 року

Голова циклової комісії _____ Олена ГОНЧАРЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="4">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="4">денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 1,5</td><td>Галузь знань / Напрям підготовки
<u>18 Виробництво та технології</u>
<u>(шифр і назва)</u></td><td colspan="4">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="4">Спеціальність:
<u>181 Харчові технології</u></td><td colspan="4">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 5</td><td colspan="2">1-й</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td></td><td colspan="4">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин - 60</td><td>1-й</td><td>2-й</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="6">Годин для денної форми навчання:
аудиторних – 60
самостійної роботи здобувачів освіти – 10</td><td rowspan="6">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
<u>Фаховий молодший бакалавр з харчових технологій</u></td><td colspan="4">Лекції</td></tr>
<tr><td>60</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="4">Семінарські</td></tr>
<tr><td>5</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="4">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>10</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="4">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="4">Вид контролю: іспит</td></tr>
</table>

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчання історії спрямоване на реалізацію мети вищої освіти, яка полягає в розвитку та соціалізації особистості студентів, формуванні в них загальної культури, національної самосвідомості, світоглядних орієнтирів, творчих здібностей, здатності до саморозвитку і самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Мета історичної освіти – сприяти формуванню у студентів національно-культурної ідентичності, патріотичного світогляду, активної соціальної та громадянської позиції, почуття власної гідності у результаті осмислення соціального і морального досвіду минулих поколінь.

Ця мета має конкретизуватися в комплексі завдань, серед яких пріоритетними є:

- набуття системних знань про факти, події, явища, тенденції в Україні та світі XX-XXI ст. з позицій: цінності життя людини, досвіду українського державотворення, утвердження єдності й соборності українського народу, значення європейських культурних і правових традицій для суспільних процесів в Україні, зміцнення національних інтересів і суверенітету, цілісності та непорушності кордонів Української держави в контексті світового історичного процесу;
- розвиток історичного, критичного та творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу, проблеми, що стоять перед країною та світом;
- усвідомлення національного інтересу, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності своєї держави в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;
- долучення до духовних і культурних надбань і цінностей, історико-культурних традицій українського й інших народів;
- сприяння формуванню політичної та правової культури, громадянської самосвідомості, пошани до державної символіки України в гармонійному поєднанні із національними та загальнолюдськими цінностями.

Відповідно до Стандарту з підготовки фахових молодших бакалаврів, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 1244 від 17.11.2021 р. за спеціальністю ***181 Харчові технології*** **(**ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя) у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

- самостійно виконувати завдання у сфері гуманітарних наук у процесі навчання, зокрема в нестандартних ситуаціях;
- обговорювати питання, пов'язані із збереженням навколишнього середовища на рівні свого регіону, держави та на глобальному рівні; уміння презентувати та обґрунтовувати проекти, спрямовані на збереження довкілля та забезпечення його сталого розвитку;
- орієнтуватися в історичних процесах, подіях, фактах, застосовувати здобуті знання для прогнозування суспільних процесів;
- аналізувати й оцінювати явища політичного розвитку світу, зіставляти історичні процеси з епохами, вміти самостійно опрацьовувати матеріал, працювати з додатковою літературою, картою, першоджерелами і на основі цього висловлювати та обґрунтовувати власну думку;
- вивчати історію з використанням спеціальних програмних засобів, ігор, соціальних мереж; використовувати ІКТ для пошуку, обробки, аналізу та підготовки інформації відповідно до поставлених завдань.

Зміст програми з історії України базується на принципах науковості, неперервності й наступності історичної освіти, її інтеграції на основі внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків, гуманізації, гуманітаризації, диференціації навчального матеріалу відповідно до вікових особливостей студентів.

Курс безпосередньо пов'язаний не тільки з попередніми курсами історії, він також інтегрує знання, здобуті на заняттях із всесвітньої історії, економіки, географії, зарубіжної літератури тощо, вивчених під час здобуття повної загальної середньої освіти.

3 РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Очікуваними програмними результатами вивчення дисципліни «Історія України» є здатність:

- порівнювати, пояснювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб, спираючись на отримані знання, на основі альтернативних поглядів на проблеми;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- користуватися науковою термінологією;
- складати конспект, тези, готувати реферат, доповідь, складати список літератури за темою, брати участь у дискусії, конференції;
- використовувати різні джерела знань: документи, науково-популярну літературу, періодичну пресу;
- порівнювати і критично аналізувати інформацію з різних джерел знань;

- визначати роль людського фактору в історії, давати різнобічну характеристику історичним особам, розкривати внутрішні мотиви їхніх дій;
- порівнювати історичні події, процеси з періодами (епохами), орієнтуватись у науковій періодизації історії;
- працювати з усіма доступними джерелами знань, вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою;
- вміти аргументовано, на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, толерантно ставитися до протилежних думок, брати участь у дискусіях, «круглих столах», конференціях, виявляти розбіжності у позиціях, критично ставитись до тенденційної інформації.

4 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 СТАРОДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. ДАВНЬОРУСЬКИЙ ПЕРІОД УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ

Тема 1 Вступ

Предмет і завдання курсу історії України. Проблематика й структура курсу. Проблеми періодизації історії України. Історіографія курсу історії України. Концепції історії України. Вплив природно-географічних факторів на розвиток історії України.

Здобувач освіти повинен знати:

- предмет, завдання, проблематику й структуру навчальної дисципліни «Історія України»;
- проблеми періодизації історії України;
- концепції історії України;
- вплив природно-географічних факторів на розвиток історії України.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 2 Найдавніша історія України

Українські землі в епоху палеоліту, мезоліту. Родові общини і племена. Розселення первісних людей. Мідний вік та епоха бронзи. Неолітична революція. Пам’ятки трипільської культури. Гіпотези щодо виникнення найдавніших держав на території України. Залізний вік: формування цивілізованого суспільства. Народи Північного Причорномор’я (таври, кіммерійці, скіфи, сармати, готи). Етнокультурні зв’язки скіфів і сарматів із слов’янами. Антична цивілізація Північного Причорномор’я.

Східні слов’яни на території України. Розселення східних слов’ян. Війни з Візантією та їх наслідки. Економіка і соціальні відносини східних слов’ян. Передумови утворення держави у східних слов’ян. Археологічні та історико-лінгвістичні джерела про етнічну єдність південної групи східнослов’янських племен. Праукраїнський етнос.

Здобувач освіти повинен знати:

- становище українських земель в епоху палеоліту, мезоліту, розселення первісних людей, неолітичну революцію;
- пам’ятки трипільської культури;

- мідний вік та епоху бронзи на території України;
- основні етапи формування цивілізованого суспільства;
- гіпотези щодо виникнення найдавніших держав на території України, етнокультурні зв'язки скіфів і сарматів із слов'янами;
- основні періоди існування античної цивілізації Північного Причорномор'я;
- теорії походження східних слов'ян, їх розселення, економіку і соціальні відносини східних слов'ян;
- передумови утворення держави у східних слов'ян.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 3 Утворення і розвиток держави Київська Русь

Концепції походження держави Київська Русь та її назви. Розширення і зміцнення Київської держави наприкінці IX – X ст. Розквіт Київської Русі наприкінці X – першої половині XI ст. Запровадження християнство. Історичне значення християнізації Русі. Політична система. Соціально-економічний розвиток. Зовнішня політика київських князів. Русь і кочівники.

Причини і етапи феодальної роздробленості. Занепад Києва. Тимчасова політична стабілізація суспільства: Володимир Мономах, Мстислав Великий. Занепад Київської Русі з другої половини XI століття. Посилення удільних князівств. Культура Київської Русі. Проблема формування народностей у Руській державі.

Здобувач освіти повинен знати:

- концепції походження держави Київська Русь та її назви;
- розширення і зміцнення Київської держави наприкінці IX – X ст.;
- основні етапи соціально-економічного розвитку Київської Русі;
- історичне значення християнізації Русі;
- причини і етапи феодальної роздробленості, процес посилення удільних князівств.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);

- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 4 Галицько-Волинська держава

Політичний, соціальний та економічний розвиток в XII – першій половині XIV століть. Правління династії галицьких Ростиславичів, Ярослав Осмомисл. Правління династії галицько-волинських Романовичів. Роман Мстиславич. Данило Галицький.

Боротьба галицько-волинських князів з монголо-татарами. Занепад Галицько-Волинського князівства. Галицько-Волинське князівство як одна із форм української державності.

Здобувач освіти повинен знати:

- хронологію і послідовність явищ економічного, політичного і культурного життя Галицько-Волинської держави;
- історичні портрети князів Галицько-Волинської держави;
- причини занепаду Галицько-Волинської держави;
- зовнішню і внутрішню політику галицько-волинських князів.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ЛИТОВСЬКО-ПОЛЬСЬКА ДОБА УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ. КОЗАЦЬКО-ГЕТЬМАНСЬКА ДЕРЖАВА

Тема 5 Українські землі під владою Литви та Польщі (XIV – перша половина XVII ст.)

Включення українських земель до складу Литовської держави. Політика великих литовських князів на українських землях. Передумови польсько-литовської інтеграції. Кревська та Городельська унії. Боротьба руських князів проти польсько-литовського зближення. Ліквідація удільних князівств. Люблінська унія та її наслідки для України. Суспільна організація та соціально-економічні відносини. Магдебурзьке право. Литовські статути. Православні братства в Україні. Брестська церковна унія: передумови та наслідки. Посилення національно-релігійного гноблення. Культурно-релігійні рухи кінця XVI – першої половини XVII століть. П.Могила. Роль церкви у збереженні самобутності українського народу.

Причини та джерела появи козацтва. Створення Запорізької Січі. Д.Вишневецький. Устрій та військово-політична організація Запорізької Січі. Основні етапи розвитку козацької державності. Реєстрове козацьке військо. Піднесення козацтва в другій половині XVI століття. Повстання під проводом К.Косинського і С.Наливайка, Поразка повстань та тимчасовий занепад Запорізької Січі. Боротьба козацтва з турками і татарами. Гетьман П.Сагайдачний. Хотинська війна. Козацькі повстання 1620-1630-х рр. Причини поразки та наслідки повстань.

Здобувач освіти повинен знати:

- передумови польсько-литовської інтеграції;
- причини включення українських земель до складу Литовської держави;
- причинно-наслідкові умови що привели до утворення Речі Посполитої і включення українських земель у складі Польщі;
- причини, що привели до утворення українського козацтва;
- основні етапи розвитку козацької держави;
- причини поразки козацьких повстань.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 6 Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення козацької держави

Причини, характер і рушійні сили. Основні концепції періодизації Визвольної війни. Початковий етап війни (1648-1649). Перемоги козацько-селянського війська під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями. Битва під Зборовом. Зборівський мир. Відновлення української державності. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності уряду Б.Хмельницького. Молдавські походи Хмельницького. Битва під Берестечком і Білоцерківський мир. Битви під Батогом і Жванцем. Зближення України з Московією. Переяславська Рада. Березневі статті Б.Хмельницького 1654 року. Входження України під протекторат Московії. Завершальний етап Визвольної війни. Воєнні дії 1654-1657 рр. Становище Гетьманщини після смерті Б.Хмельницького. Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики І.Виговського. Гадяцька унія. Битва під Конотопом. Гетьманування Юрія Хмельницького. Поглиблення руйнівних процесів в Українській державі.

Історичне значення Визвольної війни українського народу. Оцінка особи Богдана Хмельницького в науковій літературі.

Здобувач освіти повинен знати:

- причини і хронологію подій Визвольної війни середини XVII ст.;
- події відновлення української державності;
- основні факти, що привели до підписання Переяславської угоди і перехід України під аристократ Москви;
- основні напрямки внутрішньої і зовнішньої політики України у 1657-1663 рр.;
- політичні портрети видатних діячів періоду Визвольної війни;
- історичне значення Визвольної війни українського народу;
- становище Гетьманщини після смерті Б.Хмельницького.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 7 Соціально-економічний та політичний розвиток України в другій половині XVII – XVIII ст.

Зовнішньоекономічні зв'язки України в другій половині XVII – на початку XVIII століття. Економічне піднесення в Україні після приєднання Північного Причорномор'я. Активізація зовнішньої торгівлі. Посилення кризових явищ в соціально-економічному житті України внаслідок закріпачення селянства 1783 року.

Політичне життя в Україні в другій половині XVII століття. Спроби об'єднання українських земель. П.Дорошенко, І.Самойлович. Стабілізація політичного життя в Україні в кінці XVIII століття. Гетьман І.Мазепа. Союз І.Мазепи з Карлом XII. Полтавська битва. Ліквідація Запорізької Січі. Гетьман у вигнанні – П.Орлик. Конституція П.Орлика 1711 року. Обмеження Української автономії в першій половині XVIII ст. Діяльність Малоросійської колегії. Правління гетьманського уряду (1735-1750). Гетьман К.Розумовський. Ліквідація гетьманату Катериною II. Посилення антиукраїнської політики російського царизму. Ліквідація Запорізької Січі 1775 року і скасування козацької автономії.

Історичне значення існування Української Гетьманської держави другої половини XVII – XVIII століттях.

Становище українських земель під владою Речі Посполитої в кінці XVII – XVIII століттях. Визвольні повстання 1702-1704 рр. С.Палій. Гайдамацькі рухи 1730-1760-х рр. Коліївщина, Рух опришків. О.Довбуш. Занепад та поділи Речі Посполитої. Нове політичне розчленування України Російською та Австрійською імперіями.

Здобувач освіти повинен знати:

- процес зародження буржуазних відносин в Україні в XVII ст. і зовнішньополітичні зв'язки України у другій половині XVII – на початок XVIII ст.;
- причини, що привели до занепаду феодальної системи господарювання;
- основні причини, що привели до поділу України на Лівобережну і Правобережну;
- політичні портрети Мазепи, П.Орлика, О.Розумовського;
- становище українських земель під владою Російської імперії і Речі Посполитої у кінці XVII – XVIII ст.;
- політичне життя в Україні в другій половині XVII століття.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 УКРАЇНА У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ТА АВСТРІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЙ

Тема 8 Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у перший половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі іноземних держав. Криза кріпосництва і розвиток капіталістичних відносин. Початок промислового перевороту. Місце України в зовнішній торгівлі Російської імперії. Загострення соціально-економічних протиріч в Україні. Селянські повстання. У.Кармелюк.

Початковий етап національного відродження. Становлення української інтелігенції. Діяльність декабристів в Україні. Вплив польського повстання 1830-1831 років на національне життя в Україні. Кирило-Мефодіївське братство. Т.Шевченко.

Участь України в зовнішньополітичних акціях Російської імперії (російсько-турецька війна 1806-1812, приєднання Бессарабії до Росії, війна з наполеонівською Францією 1812 року).

Характер політики австрійського уряду щодо українців. Продовження реформ Марії-Терези Йосифом II, їх роль у розвитку національно-культурного життя Галичини та Буковини. Суспільно-політичний рух. «Руська трійця». Буржуазна революція 1848 року. Скасування кріпосного права. Головна Руська Рада.

Здобувач освіти повинен знати:

- політичний, соціально-економічний розвиток українських земель у складі іноземних держав;
- закономірність зв'язків між процесами політичного розвитку Україна та зародженням національного відродження;
- вплив зовнішнього фактору на національне життя в Україні;
- участь України в зовнішньополітичних акціях Російської імперії.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 9 Українські землі у другій половині XIX століття

Загострення соціально-класових протиріч. Селянські повстання. Скасування кріпосного права в Російській імперії. Буржуазні реформи 60-70 років та їх здійснення в Україні. Шляхи розвитку буржуазних відносин у сільському господарстві. Особливості завершальної фази промислового перевороту.

Культурно-просвітницький етап національного руху. Українофіли. В.Антонович. Громадівський рух і посилення репресій з боку царизму. Участь українців у польському повстанні 1863-1864 рр. в Україні, Валуєвський циркуляр. Емський указ. Криза громадівського руху. Діяльність російських народницьких груп в Україні. М.Драгоманов і зародження українського соціалізму. Революційно-демократичний рух. Поширення марксизму. Початок пролетарського руху.

Політико-адміністративний статус західноукраїнських земель. Народовська та москвофільська течії національно-визвольного руху. Криза культурницьких рухів. І.Франко, М.Грушевський. зародження національно-політичного руху в Україні. Поява українських політичних партій.

Здобувач освіти повинен знати:

- політичний і соціально-економічний розвиток українських земель в другій половині XIX ст.;
- закономірність процесів економічного розвитку і зародження національно-політичного руху в Україні;
- політично-адміністративний статус західноукраїнських земель;
- основні факти щодо проведення буржуазних реформ 60-70 років;
- програми політичних партій.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 10 Україна на початку XX ст.

Політичний і соціально-економічний розвиток Україна у складі Росії та Австро-Угорщини. Проблеми становлення та консолідації української нації. Процес політизації українського суспільства та визвольного руху. Політичні партії та їх практична діяльність у створенні національної державності.

Розвиток культури на початку XX ст. Освіта. Наука. Видатні вчені. Українська преса та видавництва. Здобутки майстрів літератури та мистецтва. Духовні цінності українців. Церковне життя.

Здобувач освіти повинен знати:

- хронологічну послідовність явищ економічного, політичного і культурного життя, утворення політичних партій та рухів;
- прояви індустріалізації та модернізації суспільного життя на початку XX ст.;
- прояви і процеси модернізації повсякденного життя населення Наддніпрянської України та західноукраїнських земель між собою, а також з аналогічними загальноєвропейськими;
- основні події російської революції на українських землях;
- основні факти щодо проведення столипінської аграрної реформи;
- програми та діяльність політичних партій;
- основні риси розвитку духовного життя.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;

- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 11 Україна в роки Першої світової війни

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Троїстого союзу. Ставлення населення і політиків до війни. Формування легіону Українських січових стрільців. Воєнні дії на території України у роки війни.

Вплив Першої світової війни на розвиток буржуазно-демократичної революції в Російській імперії.

Здобувач освіти повинен знати:

- геополітичні плани країн Антанти і Троїстого союзу щодо України;
- воєнні події Першої світової війни;
- повсякденне життя та зміни, пов'язані з війною.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 12 Українська державність в 1917-1921 роках

Початок Української революції. Політичні партії в підросійській Україні. Утворення Центральної Ради. Початок українізації армії.

Український національний Конгрес. I і II Універсали Центральної Ради. Зміни у політичних настроях, економічному та соціальному становищі населення. Загострення конфлікту Центральної Ради з Тимчасовим урядом Росії.

III Універсал. Проголошення УНР. Всеукраїнський з'їзд Рад. Боротьба більшовиків із УЦР. IV Універсал. Мирний договір у Брест-Литовську. Гетьманський переворот. П.Скоропадський. Внутрішня та зовнішня політика Української Держави. Утворення Директорії. Відновлення УНР. Отаманщина. Проголошення ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР.

Здобувач освіти повинен знати:

- хронологічну послідовність подій українського державності 1917-1921 рр.;
- місця основних подій періоду української державності 1917-1921 рр. та військові дії того часу;
- причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами та процесами періоду визвольних змагань;

- державний устрій за часів Центральної Ради, Гетьманату, Директорії, ЗУНР;
- внутрішню та зовнішню політику українських урядів;
- власні погляди та оцінки щодо діяльності Центральної Ради, Гетьманату, Директорії, ЗУНР;
- соціально-економічне становище, повсякденне життя, настрої населення та психологічний клімат у суспільстві цієї доби;
- різні точки зору щодо причин поразки визвольного руху, втрати державності та їх наслідків;
- політичні портрети видатних діячів Української революції 1917-1921 рр.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4 УКРАЇНСЬКА РСР У СКЛАДІ СРСР

Тема 13 Українська РСР в умовах нової економічної політики (1921-1928 рр.)

Політика «воєнного комунізму». Утворення СРСР. Статус України. Голод 1921-1923 рр. Впровадження непу в Україні. Економічне, соціальне та повсякденне життя населення в роки непу.

Політика влади у царині культури. Українізація (коренізація). Релігійне життя в Україні.

Здобувач освіти повинен знати:

- хронологічні межі періоду економічної та соціальної стабілізації в Україні та співвідносити їх з аналогічним періодом в країнах Європи та світу;
- хронологічну послідовність головних подій цього періоду;
- зміни у територіально-адміністративному устрої України у 1921-1928 рр.;
- факти щодо входження України до складу СРСР;
- прояви і процеси стабілізації економічного й соціального життя в Україні за часів непу з аналогічними загальноєвропейськими та світовими;
- основні факти щодо непу в Україні;
- сутність політики українізації;
- зв’язки між основними тенденціями розвитку культури і духовного життя.*Здобувач освіти повинен вміти:*
- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;

- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 14 Закріплення радянської влади в Україні (1929-1938 рр.)

Перехід до форсованої індустріалізації. Директивне господарювання. Хлібозаготівельні кризи 1927-1929 рр. Перехід до суцільної колективізації. Розкуркулення. Доля приватних сільських господарів та їхніх господарств. Зміни у житті, побуті й психології селян. Голодомор 1932-1933 рр. в Україні. «Закон про п'ять колосків». Хлібозаготівлі та їх суть. Масштаби та наслідки Голодомору. Демографічні втрати. Закон України «Про Голодомор 1932-1933 рр. в Україні».

Становище у галузі освіти. Досягнення науки та гальмівні чинники її розвитку. Література і мистецтво. «Розстріляне відродження». Політика держави щодо церкви та її наслідки. Ліквідація УАПЦ.

Здобувач освіти повинен знати:

- хронологічні межі періоду в Україні та їх співвідношення із подіями і процесами в країнах Європи та світу;
- хронологічну послідовність головних подій цього періоду;
- місця, пов'язані з подіями період у суцільної колективізації та голодомору, основні індустріальні об'єкти;
- зрушення у повсякденному житті різних верств українського населення;
- факти і щодо причин та наслідків процесу закріплення радянської влади;
- сутність політики колективізації, розкуркулювання;
- основні факти голодомору в Україні;
- основні аргументи щодо визнання голодомору геноцидом українського народу;
- культурні процеси та підсумки культурницької діяльності більшовиків;
- зв'язки між закріпленням радянської влади і масовими репресіями в Україні та зрушеннями у повсякденному житті й масовій психології, «розстріляним відродженням» та основними тенденціями в культурному житті.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 15 Західноукраїнські землі в 1921-1939 рр.

Правовий статус Східної Галичини та українських північно-західних земель у складі Польщі. Осадництво. Промисловість і сільське господарство. Українська кооперація. Економічне і соціальне становище населення.

Політична ситуація. «Пацифікація». Розгортання українського націоналістичного руху. Утворення Української військової організації та Організації українських націоналістів. Українські політичні партії. Культурне життя.

Українські землі у складі Румунії. Економічне і соціальне становище українського населення. Діяльність українських політичних партій і рухів. Культурне життя.

Становище Закарпаття у складі Чехословаччини. Економічне, соціальне та культурне життя. Течії у громадсько-політичному житті українців: русофільство, русинство, україножильство. Карпатська Україна. «Карпатська Січ». А.Волошин.

Здобувач освіти повинен знати:

- хронологічну послідовність головних подій на західноукраїнських землях цього періоду та їх співвідношення із подіями і процесами в радянській Україні, країнах Європи;
- західноукраїнські землі, що увійшли до складу Польщі, Румунії та Чехословаччини, регіони, охоплені підпільним націоналістичним рухом;
- явища і процеси економічного розвитку, суспільного та повсякденного життя на західноукраїнських землях із проявами суспільного та повсякденного життя в УРСР за часів непу та закріплення радянської влади;
- зрушення у повсякденному житті різних верств українського населення у складі різних держав.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 16 Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.)

Україна в геополітичних планах СРСР і Німеччини. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Вступ Червоної армії на територію Західної України. Радянізація західних областей України. Депортації. Становище в Україні в 1939 – у першій половині 1941 р.

Напад Німеччини на Радянський Союз. Початок Великої Вітчизняної війни. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи та евакуація. Військові події 1941-1942 рр. Окупація України. Колабораціонізм.

Нацистський «новий порядок». Життя населення України в умовах окупації. Концтабори та масове знищення людей. Голокост. Остарбайтери. Життя в евакуації.

Рух Опору та його течії. Розгортання радянського партизанського руху. Утворення УПА.

Початок визволення України. Бої на Лівобережжі. Звільнення Києва. Звільнення Правобережної та Південної України. Примусове виселення з Криму в східні регіони СРСР татар, греків, вірмен.

Завершення вигнання окупантів з України. Внесок українського народу у перемогу у Другій світовій війні. Становище в західних областях. Завершення Другої світової війни. Героїзм українського народу. Ціна перемоги. Культура в роки війни.

Здобувач освіти повинен знати:

- хронологічну послідовність подій Другої світової війни, початкового її періоду та основні етапи;
- геополітичні плани СРСР та Німеччини щодо України;
- ставлення до війни різних верств населення та політичних сил в українських землях;
- головні події Другої світової війни;
- повсякденне життя та зміни, пов’язані з війною;
- діяльність національного та радянського антифашистських рухів;
- характеристики українських військових діячів періоду війни;
- причини створення УПА;
- внесок України у перемогу антигітлерівської коаліції;
- наслідки війни для України.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 17 Україна в перші повоєнні роки (1945 – початок 50-х років)

Адміністративно-територіальні зміни. Україна в ООН та міжнародних організаціях. Відбудовчі процеси у господарстві. Голод 1946-1947 рр. Зміни в житті та побуті населення. Відновлення політики радянізації в західних

областях України. Придушення визвольного руху 1944-1954 рр. Операція «Вісла».

Особливості суспільно-політичного життя. Освіта. Наука. Література і мистецтво.

Здобувач освіти повинен знати:

- хронологічну послідовність подій Другої світової війни, початкового її періоду та основні етапи;
- геополітичні плани СРСР та Німеччини щодо України;
- ставлення до війни різних верств населення та політичних сил в українських землях;
- головні події Другої світової війни та Великої Вітчизняної війни;
- повсякденне життя та зміни, пов'язані з війною;
- діяльність національного та радянського антифашистських рухів;
- характеристики українських військових діячів періоду війни;
- причини створення УПА;
- внесок України у перемогу антигітлерівської коаліції;
- наслідки війни для України.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 18 Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953-1964 рр.)

Внутрішньополітичне становище України у середині 50-х рр. Стан промисловості та сільського господарства. Соціальне та економічне життя населення. Входження Кримської області до складу УРСР.

ХХ з'їзд КПРС і початок лібералізації. Реабілітація жертв сталінських репресій. Ставлення в суспільстві до діяльності М.Хрущова. Загострення боротьби серед вищого партійного керівництва України.

Зміни в управлінні господарством. Розвиток промисловості. Аграрна політика у другій половині 50-х – першій половині 60-х рр. ХХ ст. Нові явища у соціальній сфері. Зрушення у повсякденному житті населення.

Науково-технічна революція. Реформи освіти. Здобутки науки. Посилення русифікації. «Відлига» в українській літературі та у мистецтві. «Шістдесятництво» в українській культурі.

Зародження дисидентського руху в Україні та його особливості. Релігійна політика.

Здобувач освіти повинен знати:

- внутрішньополітичне та соціально-економічне становище України на початку 50-х років ХХ ст.;
- повсякденне життя та зміни, пов'язані з процесами лібералізації суспільства;
- прояви процесів лібералізації в різних сферах життя українського суспільства;
- зв'язки між процесами лібералізації суспільства, особливостями політичного життя та явищами у розвитку культури та духовного життя;
- сутність і значення дисидентського руху, особливості його зародження в Україні та його вимоги у порівнянні з міжнародними нормативно-правовими актами щодо захисту прав людини того часу;
- явища суспільного життя, причини та наслідки лібералізації;
- основні тенденції в розвитку культури та її вплив на українське суспільство.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 19 Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 60 – початок 80-х років ХХ ст.)

Політико-ідеологічна криза системи. Жовтневий пленум 1964 року та його рішення. Згортання демократичних процесів. Неосталінізм. Посилення централізованої командно-адміністративної системи управління і обмеження суверенітету республіки. Діяльність в Україні П.Шелеста і зміщення його з посади першого секретаря ЦК КП(б) України. Діяльність В.Щербицького. Русифікація.

Спроби реформування економіки в другій половині 60-х років ХХ ст. Посилення бюрократичного централізму. Економічне становище УРСР у 70-х – на початку 80-х років ХХ ст.

Зміни в соціальній та національній структурі населення.

Освіта. Здобутки і проблеми науки. Розвиток літератури. Форми діяльності дисидентів, їх політичні вимоги та боротьба за національне визволення. Суперечливі тенденції в розвитку українського мистецтва.

Активізація опозиційного руху в другій половині 60 – на початку 70-х років ХХ ст. Форми діяльності дисидентів, їхні політичні вимоги, боротьба за національне визволення.

Здобувач освіти повинен знати:

- хронологічну послідовність та зв'язки між головними подіями періоду застою в Україні;
- основні тенденції економічного і соціального розвитку України у 60-80-х роках ХХ ст.;
- внутрішньополітичне та соціально-економічне становище України у другій половині 60 – першій половині 80-х років ХХ ст.;
- поняття «застій»;
- повсякденне життя та зміни, пов'язані з кризовими процесами у суспільстві періоду застою;
- різні точки зору щодо оцінки періоду застою і його проявів в Україні;
- основні чинники, особливості й тенденції розвитку культури другої половини 60 – середини 80-х років ХХ ст.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5 ВІДРОДЖЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Тема 20 Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України (1985-1991 рр.)

Перебудова та її особливості в Україні. Чорнобильська катастрофа. Гласність лібералізація. Пожвавлення громадської активності.

Стан економіки. Рівень життя населення. Розгортання страйкового руху. Формування багатопартійної системи. Формування національних громадських організацій і об'єднань. Релігійне відродження. Вибори до Верховної Ради УРСР і місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Загострення політичного протистояння. Спроба державного перевороту в СРСР.

Проголошення незалежності України, Референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Розпад СРСР і створення СНД.

Здобувач освіти повинен знати:

- хронологічну послідовність головних подій періоду перебудови в Україні та відновлення незалежності;
- внутрішньополітичне та соціально-економічне становище України у другій половині 80 – на початку 90-х років ХХ ст.;
- явища суспільного життя кінця 80 – початку 90-х років ХХ ст., причини активізації соціально-політичного життя населення;
- причини відновлення незалежності України, розпаду СРСР;
- становище в Україні після розпаду СРСР;
- процеси і явища суспільного життя в Україні та інших регіонах СРСР у цей період, спільне та особливе;
- основні чинники, особливості й тенденції розвитку українського суспільства на початку 90-х років ХХ ст.;
- повсякденне життя та зміни, пов'язані з процесами перебудови суспільного життя, відновлення незалежної України;
- зв'язки між процесами перебудови радянського суспільства та особливостями політичного та соціально-економічного життя українського суспільства;
- зв'язок між дисидентським та масовим національно-демократичним рухом.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

Тема 21 Україна в умовах незалежності

Державотворчі процеси в умовах незалежності України. Повернення кримських татар на історичну батьківщину. Питання адміністративно-політичного статусу Криму. Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності в незалежній Україні. Конституція України 1996 р. Економіка України в 1991-1998 рр. Запровадження гривні. Демографічні процеси. Трудова еміграція. Економіка України в 1998-2004 рр. Олігархічна система. Початок інтеграції української економіки в європейський і світовий економічний простір.

Політична розбудова суспільства. Леонід Кучма. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Конфронтація навколо острова Тузла.

Помаранчева революція. Віктор Ющенко. Конституційна реформа 2004 р. Україна в системі міжнародних відносин. Соціально-економічний розвиток і суспільно-політичне життя України в 2005-2013 рр. Віктор Янукович.

Загострення відносин із Російською Федерацією.

Революція Гідності. Небесна Сотня. Окупація та анексія Криму Російською Федерацією. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Олександр Турчинов. Петро Порошенко.

Гібридна війна. Бойові дії на сході України. Антитерористична операція в Донецькій і Луганській областях. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти на агресію Російської Федерації проти України. Спроби мирного врегулювання. Операція об'єднаних сил.

Соціально-економічний розвиток України після 2014 р.

Широкомасштабне вторгнення рф на територію України.

Євроінтеграційний поступ України: економічні та політичні аспекти. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС для громадян України.

Особливості культурного розвитку України останнього десятиліття. Релігійне життя. Надання Томасу. Православна церква України. Зміни в системі національної освіти. Основні тенденції розвитку науки. Розвиток спорту та здобутки українських спортсменів. Література та мистецтво. Міжнародні пісенні конкурси Євробачення в Україні. Українці у світі.

Здобувач освіти повинен знати:

- хронологічну послідовність головних подій періоду розбудови незалежної держави;
- співвідношення політичних сил в Україні;
- внутрішньополітичне та соціально-економічне становище України в 90-х роках XX – на початку XXI ст.;
- основні напрямки зовнішньої політики України в умовах загальноєвропейських та світових процесів інтеграції;
- зміни в повсякденному житті та свідомості населення, їх взаємозв'язок з перетвореннями суспільного життя;
- власну позицію щодо суперечливих процесів розбудови незалежної держави в Україні, зв'язки між ними та особливостями політичного й економічного життя;
- основні чинники, особливості й тенденції розвитку українського суспільства кінця XX – початку XXI ст.

Здобувач освіти повинен вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами).

5 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни «Історія України» наведена в таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 – Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
		усього	у тому числі				
			лекції	семінарські			самостійна робота
Модуль 1							
Змістовий модуль 1 Стародавня історія України. Давньоруський період української історії							
1	**Тема 1** Вступ **Тема 2** Найдавніша історія України	2	2				
2	**Тема 3** Утворення і розвиток держави Київська Русь **Тема 4** Галицько-Волинська держава	1	1				
3	**Семінар 1** Стародавня історія України. Давньоруський період української історії	3		1			2
	Разом за змістовим модулем 1	6	3	1			2
Змістовий модуль 2 Литовсько-польська доба української історії. Козацько-гетьманська держава							
4	**Тема 5** Українські землі під владою Литви та Польщі (XIV – перша половина XVII ст.)	1	1				
5	**Тема 6** Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення козацької держави	1	1				
6	**Тема 7** Соціально-економічний та політичний розвиток України у другій половині XVII – XVIII ст.	2	2				
7	**Семінар 2** Литовсько-польська доба української історії. Козацько-гетьманська держава	3		1			2
	Разом за змістовим модулем 2	7	4	1			2
Змістовий модуль 3 Україна у складі Російської та Австрійської імперій.							

Українська революція 1917-1921 рр.							
8	**Тема 8** Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у першій половині XIX ст. **Тема 9** Українські землі у другій половині XIX століття **Тема 10** Україна на початку XX століття	2	2				
9	**Тема 11** Україна в роки Першої світової війни **Тема 12** Українська державність у 1917-1921 рр.	2	2				

Продовження таблиці 5.1

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
		усього	у тому числі				
			лек-ції	семі-нар-ські			самос-тійна робо-та
10	**Семінар 3** Україна у складі Російської та Австрійської імперій. Українська революція 1917-1921 рр.	3		1			2
	Разом за змістовим модулем 3	7	4	1			2
Змістовий модуль 4 Українська РСР у складі СРСР							
11	**Тема 13** Українська РСР в умовах нової економічної політики (1921-1928 рр.) **Тема 14** Закріплення радянської влади в Україні (1929-1938 рр.) **Тема 15** Західноукраїнські землі у 1921-1939 рр.	2	2				
12	**Тема 16** Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.) **Тема 17** Україна в перші повоєнні роки (1945 – початок 50-х років)	2	2				
13	**Тема 18** Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953-1964	2	2				

	рр.)						
	Тема 19 Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 60 – початок 80-х років XX ст.)	1	1				
14	**Семінар 4** Українська РСР у складі СРСР	3		1			2
	Разом за змістовим модулем 4	10	7	1			2
Змістовий модуль 5 Відродження незалежності України							
15	**Тема 20** Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України (1985-1991 рр.)	4	3				1
16	**Тема 21** Україна в умовах незалежності	4	2				2
17	**Семінар 5** Відродження незалежності України	7	4	1			2
	Разом за змістовим модулем 5	15	9	1			5
	Усього годин	**45**	**27**	**5**			**13**

6 ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Теми семінарських занять з навчальної дисципліни «Історія України» наведені в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1 – Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стародавня історія України. Давньоруський період української історії	1
2	Литовсько-польська доба української історії. Козацько-гетьманська держава	1
3	Україна у складі Російської та Австрійської імперій. Українська революція 1917-1921 рр.	1
4	Українська РСР у складі СРСР	1
5	Відродження незалежності України	1
	Разом	**5**

7 САМОСТІЙНА РОБОТА

Теми самостійної роботи здобувачів освіти з навчальної дисципліни «Історія України» наведені в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1 – Теми самостійної роботи.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота із змістового модулю 1 «Стародавня історія України. Давньоруський період української історії»	2
2	Самостійна робота із змістового модулю 2 «Литовсько-польська доба української історії. Козацько-гетьманська держава»	2
3	Самостійна робота із змістового модулю 3 «Україна у складі Російської та Австрійської імперій. Українська революція 1917-1921 рр.»	2
4	Самостійна робота із змістового модулю 4 «Українська РСР у складі СРСР»	2
5	Самостійна робота із змістового модулю 5 «Відродження незалежності України»	5
	Разом	**13**

Примітка.

Оцінюванню підлягає самостійна робота 5.

8 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни «Історія України» наведені в таблиці 8.1.

Таблиця 8.1 – Критерії оцінювання знань здобувачів освіти.

Рівень навчальних досягнень	Оцінка	Критерій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	
		семінарське заняття	самостійна робота
I. Початковий	1-3	Правильні відповіді на питання проблемного характеру складають 30%. Відповідь здобувача освіти при відтворенні навчального матеріалу – елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення, здобувач освіти не володіє необхідними теоретичними знаннями, не може аналізувати історичний матеріал, вирішувати проблему	Має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, виконує менше 50% самостійної роботи. Правильні відповіді на питання середнього рівня складають 90%, виконує 30% тестів. Робота зовсім не відповідає вимогам оформлення
II. Середній	4-6	Правильні відповіді на питання проблемного характеру складають 100%. Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал в обсязі двох третин. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. Здобувач освіти може поверхово аналізувати та робити певні висновки	Виконує 100% самостійної роботи за допомогою викладача. Правильні відповіді на питання середнього рівня складають 100%, виконує 65% тестів. Робота оформлена з порушенням вимог
III. Достатній	7-9	Правильні відповіді на питання проблемного характеру складають 100%. Здобувач освіти достатньо володіє навчальним матеріалом. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована. Здобувач освіти допускає помилки в характеристиці явищ і подій, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить прикладів. Допустимі 3-4 неточності в несуттєвих висновках	Виконує 100% самостійної роботи, але потребує консультації викладача. Правильні відповіді на середній і достатній рівень складають 100%
IV. Високий	10-12	Здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована. Здобувач освіти вільно володіє визначеними програмою дисципліни знаннями і уміннями, правильно, в достатній кількості і логічній послідовності добирає необхідні для відповіді факти, чітко і грамотно висловлює свою думку, вірно вирішує проблему	Виконує 100% самостійної роботи

9 ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Основні засоби діагностики успішності навчання з навчальної дисципліни «Історія України».

1. Теоретичні:

- перелік питань для усного опитування, співбесіди, семінару;
- перелік контрольних питань до предмету для поточного самоконтролю та самоперевірки тем та змістових модулів;
- банк тестових завдань;
- проблемні задачі.

2. Творчі:

- індивідуальні завдання;
- теми рефератів;
- презентації;
- доповіді.

3. Узагальнюючі:

- іспит.

10 ФОРМИ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Вивчення курсу «Історія України» передбачає два види контролю:

- поточний – контроль під час вивчення теми (усне опитування, тестування, практичні роботи, захисти проектів і проведених досліджень тощо);
- підсумковий – контроль наприкінці вивчення дисципліни.

Оцінюючи результати навчальної діяльності здобувачів освіти з історії України враховується рівень засвоєння теоретичних знань і сформованості умінь, досвід творчої діяльності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення змістового модулю. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв’язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять та перевірки самостійної роботи здобувачів освіти і має на меті перевірку ритмічності роботи здобувача освіти по набуттю знань, їх якості і розвитку практичних вмінь з дисципліни.

Підсумковий контроль з дисципліни «Історія України» включає семестровий контроль.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Історія України» проводиться у формі екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним

планом та розкладом заліково-екзаменаційної сесії. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з дисципліни «Історія України» здійснюється за шкалою ЄКТС.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення змістового модулю. Поточному оцінюванню підлягають самостійні роботи, відповіді здобувачів освіти на семінарських заняттях.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС наведена в таблиці 10.1.

Таблиця 10.1 – Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою / National grade	Шкала ЄКТС/ ECTS grade	100-marks grade		Внутрішня шкала/Internal grade of estimation
		Мінімальний бал/Minimum marks	Максимальний бал/ Maximum marks	
Диференційована шкала / Differentiated grade				
		97	100	12
		93	96	11
Відмінно/Excellent	A	90	92	10
Добре/Good	B	78	89	9
		71	77	8
Добре/Good	C	65	70	7
Задовільно/Satisfactory	D	58	64	6
		54	57	5
Задовільно/Satisfactory	E	50	53	4
		35	49	3
Незадовільно/Fail	Fx	18	34	2
Незадовільно/Fail	F	0	17	1
Не диференційована шкала / Undifferentiated grade				
Зараховано/Passed		50	100	Зараховано
Не зараховано / Fail		0	49	Не зараховано

11 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Змістовий модуль	Підручник	Історичний атлас	Методичні рекомендації по підготовці до семінарів	Історичні карти
Стародавня історія України. Давньоруський період української історії	+	+	+	+
Литовсько-польська доба української історії. Козацько-гетьманська держава	+	+	+	+
Україна у складі Російської та Австрійської імперій. Українська революція 1917-1921 рр.	+	+	+	+
Українська РСР у складі СРСР	+	+	+	+
Відродження незалежності України	+	+	+	+

12 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

12.1 БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Історія України (підручник для ВНЗ). Колектив авторів, кер. Зайцев Ю.Д. Світ, 2017.
2. Історія України (підручник), 10 кл. Кульчицький С.В., Лебедєва Ю.Г. Освіта, 2017.
3. Історія України (підручник), 11 кл. Кульчицький С.В., Лебедєва Ю.Г. Освіта, 2017.
4. Новітня Історія України, ч. І (підручник), 10 кл. Турченко Ф.Г. Генеза, 2017.
5. Новітня Історія України (підручник), 11 кл. Турченко Ф.Г. та ін. Генеза, 2017.
6. Історія України. Мицик Ю.А. – К.: 2016.
7. Історія України. Островський В.В. 2017.
8. Історія України. Бойко О.Д. – К.: 2017.
9. Історія України (навчальний посібник). Світлична В.В. 2010.
10. Історія України (навчальний посібник). Гончарук П.С. 2009.
11. Історія України (навчальний посібник). Гусєв В.І. 2013.

12. Історія України (навчальний посібник). Юрій М.Ф. 2014.
13. Історія України (посібник), 10-11 кл. Гусєв В.І. та ін. Вища школа, 2017.
14. Історія України (посібник), 10 кл. Рент О.П., Малій О.В. Фаренгейт, 2013.
15. Історія України (посібник), 10 кл. Гупан Н.М., Пометун О.І. А.С.К., 2015.
16. Нариси з Історії України (посібник), 10-11 кл. За ред. Смолія В.А. Генеза, 2017.
17. Історія України (навчальний посібник), 11 кл. Шевчук В.П. Прем'єра, 2017.
18. Нариси з Історії України (посібник), 9-11 кл. Грицак Я.Й. Генеза, 2013.
19. Історія України. Хрестоматія, 10-11 кл. За ред. Гусєва В.І. Вища школа, 2015.

12.2 ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Білоус Н. О. Люблінська унія 1569 р.: історіографічні погляди та інтерпретації (до 440-річчя Люблінської унії) // Український історичний журнал. – 2010. – № 1. – С. 65–83.
2. Брехуненко В., Ковальчук В., Ковальчук М., Корнієнко В. «Братня» навала. Війни Росії проти України XII–XXI ст. – К., 2016. – 248 с.
3. Галенко О. І. Про татарські набіги на українські землі // Український історичний журнал. – 2003. – № 6. – С. 52–68.
4. Грушевський М. С. Звичайна схема «русской» історії й справа раціонального укладу історії східного слов'янства // Український історичний журнал. – 2014. – № 5. – С. 199–208.
5. Гурбик А. О. Волочна поміра на українських землях у складі Великого князівства Литовського в XVI ст. // Український історичний журнал. – 1996. – № 4. – С. 49–61.
6. Гурбик А. О. Виникнення Запорозької Січі (хронологічний та територіальний аспекти проблеми) // Український історичний журнал. – 1999. –№ . – С. 3–17.
7. Гурбик А. Християнська звичаєва культура запорозького козацтва / Гурбик А. // Чорноморська минувшина. – 2013. – 8. – С. 11–31.
8. Енциклопедія Трипільської цивілізації / Авт. кол.: Бурдо Н. Б. (відп. секр.), Відейко М. Ю. (гол. ред.), Дергачов В. О., Дудкін В. П., Журавльов О. П., Індутний В. В., Квітницький М. В., Клочко В. І., Кочкін І. Т., Овчинников Е. В., Пашкевич Г. О., Петрунь В. Ф., Пічкур Є. В., Платонов С. М., Поліщук Л. Ю., Риндіна Н. В., Тарута С. О., Ткачук Т. М., Хорошилов Г. А., Цвек О. В., Шаповалов Г. І., Шиянова Г. В., Якубенко О. О.Міністерство культури і мистецтв України; Державне підприємство Книжкова палата України ім. Івана Федорова; Національна комісія України у справах ЮНЕСКО; Корпорація «Індустріальна спілка Донбасу»; ЗАТ «Петроімпекс». – Т. 1. – Кн. 1. – К., 2004. – 703 с.

9. Єльников М. В. Золотоординські часи на українських землях. – К.: Наш час, 2008. – 176 с.
10.Історія релігії в Україні: Навчальний посібник / За ред. А. М. Колодного, П.Л. Яроцького. – К.:Т-во «Знання», КОО, 1999. – 735 с.
11.Котляр М. Ф. Феномен удільної роздробленості Русі (повернення до проблеми) // Український історичний журнал. – 2013. – № 2. – С. 24–37.
12. Кульчицький С. В. Періодизація вітчизняної історії у працях Інституту історії України НАНУ // Український історичний журнал. – 2011. – №3. – С. 161–173.
13.Микитась В. Давньоукраїнські студенти і професори. – К.: Абрис, 1994. – 288 с.
14.Толочко П. Київська Русь. – К.: Абрис, 1996. – 360 с.
15.Щербак В. О. Українське козацтво: формування соціального стану. Друга половина XV– середина XVII ст. – К.: Видавничий дім «КМ Academia», 2000. – 300 с.

12.3 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. interactive.ranok.com.ua
2. http://www.inst-ukr.lviv.ua/ – Інститут українознавства імені І.Крип'якевича НАН України
3. http://www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
4. http://www-history.univer.kharkov.ua/ – історичний факультет Харківського національного університету ім.. Каразіна.
5. http://www.ukrhistory.narod.ru/ – українська історична електронна бібліотека
6. http://litopys.org.ua/– електронна бібліотека давньої української літератури. Розробник і автор М. Бистрицький (Інститут історії України НАНУ).
7. http://www.archives.gov.ua/ – веб-портал Держкомархіву. Розміщено вебпублікації архівних матеріалів.
8. http://www.cossackdom.com/indexu.html – ресурс присвячений історії козацтва.
9. https://astrolabium.com.ua/vstup_do_istoriji_ukrajiny_navchalnyj_posibnyk-zakaljuk_andrij.html